

Pár slov o škapuliari, škapuliarskom bratstve a škapuliarských milostiach, I. časť

Branislav Krasnovský

15. marca 2024 ✝ Cirkev

V prvej časti podrobnejšieho seriálu o škapuliari, škapuliarskom bratstve a škapuliarských milostiach by som začal hlavným škapuliarskym sviatkom – Dňom Panny Márie Karmelskej – Škapuliarskej, ktorý sa v tradičnom i v tom súčasnom (po II. vatikánskom koncile upravenom) katolíckom kalendári slávi 16. júla. Sviatok povolil pápež Sixtus V. roku 1587 karmelitánskym rehoľníkom na oslavu založenia rehole Panny Márie na vrchu Karmel vo Svätej zemi.

Najprv som uvažoval nad tým, žeby som doplnený seriál o škapuliari uviedol práve 16. júla, pretože už aj približne pred rokom som písal o škapuliari práve 16. júla. Nakoniec som sa však rozhodol, žeby možno bolo lepšie čitateľov s článkom oboznámiť skôr, pretože ak by sa rozhodli stať členmi niektorého zo škapuliarských bratstiev na Slovensku, môžu tak slávnostne urobiť práve na sviatok Panny Márie Karmelskej – Škapuliarskej v júlovom termíne, pričom už môžu aj vďaka článkom na portáli Christianitas.sk získať dostatok relevantných informácií o škapuliari, škapuliarskom bratstve, ako aj o škapuliarských milostiach a výsadách.

Škapuliar

zdroj: wikimedia commons

Na sviatok, 16. júla 2024 (ak Pán Boh dá), by som sa aj ja rád stal členom škapuliarskeho bratstva, článok som teda začal spracovávať v predstihu aj kvôli tejto skutočnosti.

O škapuliari, sviatku Panny Márie Karmelskej, karmelitánskych svätcoch, ráde a spiritualite som písal na našom portáli už aj v minulosti, v tomto seriáli by som sa rád venoval téme podrobnejšie. Pre záujemcov však pripájam aj naše predchádzajúce články o škapuliari, publikované na portáli Christianitas.sk, nájdete ich tu:

<https://christianitas.sk/16-jula-si-pripominame-sviatok-panny-marie-karmelskej-a-karmelitansky-skapuliar/> ,

<https://christianitas.sk/svatci-a-svatice-karmelitanskej-rehole-tradicia-a-spiritualita-ma-svojich-priaznivcov-aj-dnes-i-cast/>

<https://christianitas.sk/svatci-a-svatice-karmelitanskej-rehole-tradicia-a-spiritualita-ma-svojich-priaznivcov-aj-dnes-ii-cast-dokoncenie/>

<https://christianitas.sk/matka-bozia-nam-dava-zbran-ruzenec-a-skapuliar/>

Karmelitánsky škapuliar si môžete objednať aj na našom portáli <https://slovakiachristiana.sk/skapuliar/>, odporúčam ale aj nasledujúce stránky: <https://bosikarmelitani.sk/ctitelia-skapuliara/> a <https://ocds.sk/skapuliar/>

Odporúčané liturgické modlitby na Deň Panny Márie Karmelskej - Škapuliarskej

Keď sa v katolíckej Cirkvi rozšírili škapuliarske bratstvá Panny Márie Karmelskej – Škapuliarskej, pápež Benedikt XIII. nariadil v roku 1726 sláviť deň Panny Márie Karmelskej záväzne pre celú Cirkev. So sviatkom Panny Márie Karmelskej sú spojené aj modlitby, vďaka ktorým možno získať až 300 dní odpustkov.

Liturgická modlitba na deň Panny Márie Karmelskej - Škapuliarskej:

„Milostivý Bože, ktorý žiješ a kraluješ na veky vekov a ktorý si karmelskú rehoľu poctil menom Preblahoslavenej vždy Panny a Rodičky Tvojej Márie, dožič milostivo, aby sme si všetci, ktorí dnes slávnostnou bohoslužbou oslavujeme jej sviatok a pamiatku, zaslúžili pod jej ochranou dosiahnuť večnú blaženosť.“

Súkromná modlitba:

„Blahoslavená Panna Mária, Matka Božia, lekárka chorých, tešiteľka zarmútených, útočisko kajúcich sa hriešnikov, padám k Tvojim nohám a pozdravujem Ťa ako dcéru večného Otca, Matku Božieho Syna, Nepoškvrnenú Nevestu Ducha Svätého, chrám Najsvätejšej Trojice. Tebe obetujem dnes i po všetky časy svoje telo i dušu, všetko svoje konanie, všetky svoje radosti, smútok, úzkosť i potreby. Potechy plná Matka, otvor Srdce svojho Milosrdenstva. Prijmi nehodné vzdychy môjho srdca, obráť moju dušu k opravdivému pokániu. Zmier ma s Tvojím milovaným Synom. Zachráň ma od všetkých hriechov a buď mi na pomoci v každej potrebe. Milostiplná Panna Mária pripomínam Ti to zaslúbenie, ktoré si dala svojmu vernému služobníkovi Šimonovi Stockovi, že vyslyšíš prosby všetkých, ktorí Ťa budú v škapuliarskom obraze nábožne ctiť a budú u Teba hľadať útočisko. Vyslyš moje prosby, ak to slúži ku cti Tvojho milého Syna a k spaseniu mojej duše. Amen. Kráľovná Nebies, ozdoba Karmelu, oroduj za nás.“

Obraz barokového talianskeho maliara Pietra Novelliho: *Panna Mária odovzdáva škapuliar sv.*

Šimonovi Stockovi

zdroj: wikimedia commons

Päť druhov škapuliarov a škapuliarska medaila

Škapuliar je tvorený dlhým širokým pásom v strede s výstrihom, ktorý si rehoľníci prehodia cez hlavu tak, že im visí na prsiach a na chrbte až po kolená. Odev škapuliara získali viaceré rehole pri zjaveniach ako odznak zvláštnej ochrany Matky Božej, ktorá vyprosuje nositeľom škapuliara množstvo božských milostí. Tieto milosti nezískavajú len rehoľníci, ale aj veriaci, ktorí sú duchovne spojení s rehoľníkmi.

V priebehu stáročí členovia niektorých mníšskych rádov založili pri svojich reholiach zbožné bratstvá laikov, ktorí sa duchovne pripojili k týmto rehoľiam a stali sa tak účastnými všetkých modlitieb a dobrých skutkov svojej rehole.

Na znak skutočnosti, že sú členmi škapuliarskeho spoločenstva pri tej-ktorej reholi získali zbožní laici právo nosiť škapuliar, no nie celý, ale miniaturizovaný vo forme dvoch štvorcových ústrižkov z farby rehoľného škapuliara rehole, väčšinou vytvoreného z vlny alebo súkna, ktorého predná časť visí na prsiach a druhá časť na chrbte člena škapuliarskeho bratstva.

Keďže mnohým veriacim bolo nepohodlné nosiť pod občianskym rúchom vlnený alebo súkenný škapuliar, Svätá stolica vo svojej múdrosti povolila svetským veriacim miesto súkenného škapuliara nosiť kovovú medailu, na ktorej je z jednej strany obraz Božského Srdca Ježišovho a na strane druhej obraz Preblahoslavennej Panny Márie.

Škapuliar, či už vlnený, súkenný alebo v podobe škapuliarskej medaily, ktorý člen škapuliarskeho bratstva nosí, má byť posvätený splnomocneným kňazom.

Poznáme päť rozličných škapuliarov, ktoré ľudovo delíme podľa farby: hnedý, biely, čierny, belasý a červený. Bratstvá týchto škapuliarov sú autonómne, ale Svätá stolica dovolila spojiť všetkých päť škapuliarov do jedného a každý tak môže získať odpustky a milosti naraz zo všetkých piatich škapuliarov. Päťnásobný škapuliar je zložený tak, že jeden na druhom sú poukladané ústrižky jednotlivých škapuliarov, stačí však len jedna posvätená kovová medaila. Aj tento päťnásobný škapuliar však musí byť posvätený na to určeným kňazom.

Nositeľom sv. škapuliara a najmä tým, ktorí nosia päťnásobný škapuliar boli udelené mnohé odpustky. Na získanie plnomocných odpustkov si stačí vzbudiť denne úmysel: „*Chcem získať všetky škapuliarske odpustky, aké dnes môžem získať*“, denne sa pomodliť modlitby Otče náš, Zdravas' Mária a Sláva Otcu i modlitbu na úmysel Svätého Otca a samozrejme prijať Eucharistiu na svätej omši. Bližšie informácie môže každý získať v škapuliarskom bratstve, keď sa stane jeho členom.

Malý škapuliar

zdroj: wikimedia commons

Hnedý - karmelitánsky škapuliar a sv. Šimon Stock

Najrozšírenejšie Bratstvo sv. škapuliara je spojené s rehoľou karmelitánov. Karmelitáni sú známi svojou vrelou láskou k Preblahoslavenej Panne Márii a karmelitánske škapuliarske bratstvo sa aj označuje ako Škapuliarske bratstvo Panny Márie Karmelskej. Karmelský škapuliar má tmavogaštanovú farbu a je na ňom vyobrazená Panna Mária, ako podáva škapuliar sv. Šimonovi Stockovi.

O hore Karmel som už písal v článkoch uvedených v úvode, preto spomeniem len základné informácie. Karmel je vrch vo Svätej zemi, kde kedysi žil a pôsobil aj prorok Eliáš, ktorý bol z hory Karmel zbraný na ohnivom voze aj do Neba. Karmel bol už od počiatkov kresťanstva v prvých storočiach sídlom mnohých pustovníkov a tu žil a pôsobil aj starý križiak Berthold z Kalábie, ktorý tu založil kláštor.

Stanovy karmelitánskym rehoľníkom schválil pápež Honorius III. v roku 1224 a v 15. storočí bola založená aj ženská rehoľa karmelitánok. Keď hora Karmel po porážke križiakov vo Svätej zemi padla do rúk Saracénov, mnoho karmelitánov odišlo do Anglicka, kde pôsobil aj známy pustovník Šimon Stock.

Ten podľa katolíckej tradície žil dlho v anglických lesoch, v roku 1212 na vnuknutie Panny Márie vstúpil ku karmelitánom a vo Svätej zemi pôsobil približne 6 rokov. Šimon Stock bol vynikajúcim kazateľom a veľkým ctiteľom Panny Márie.

Vo svojich modlitbách prosil Pannu Máriu o zvláštne znamenie jej blahosklonnosti pre svoju rehoľu, jeho prosba bola vyslyšaná. 16. júla 1251 sa mu zjavila Panna Mária a podala mu škapuliar s nasledujúcimi slovami:

„Milý syn môj, vezmi si tento škapuliar svojej rehole, odznak môjho Bratstva pre teba a pre všetkých karmelitánov ako mimoriadne znamenie milosti. Kto v tomto škapuliari zomrie, nezakúsi večný oheň. To je znamenie spásy, ochrana v nebezpečenstvách, záruka pokoja a večnej zmluvy.“

Podľa katolíckej tradície Šimon Stock sa obliekol do škapuliara Waltera Lynthona, zatvrdnutého hriešnika, brata dekana kostola sv. Heleny vo Winchesteri, ležiaceho na smrteľnej posteli. Po oblečení do škapuliara sa zatvrdnutý hriešnik krátko pred smrťou vyspovedal a po svojej smrti sa zázračne zjavil svojmu bratovi kňazovi, ktorému povedal, že diablu unikol len zásluhou škapuliara a orodovaniu Panny Márie.

Mariánska úcta privádzala do škapuliarskych bratstiev kňazov i laikov

Samotný sv. Šimon Stock potom medzi zbožným ľudom šíril informácie o škapuliari a jeho zázračných milostiach a okamžite začal zakladať škapuliarske karmelitánske bratstvá, ktorých členmi sa stali zbožní veriaci laici – muži aj ženy. Členmi karmelitánskych škapuliarových bratstiev sa stali čoskoro aj mnohí katolícki biskupi a kardináli ako aj mnohí panovníci či členovia aristokracie.

Spomenúť môžeme napríklad sv. Lorenza Gustinianiho, biskupa v Benátkach, sv. Karola Boromejského, sv. Alfonza Máriu Liguoriho, sv. Pavla z Kríža, sv. Jána Bosca, pápežov Leva X., Leva XIII., Klimenta VII., Gregora VIII., Pavla V., Urbana VIII., Pia X., Pia XI., Benedikta XV. a mnohých iných. Členmi karmelitánskeho škapuliarskeho bratstva boli aj anglický panovník Eduard I., francúzsky panovník Ľudovít Svätý, portugalský panovník a zbožný katolík Sebastian I. z Avis, ktorý padol hrdinskou smrťou v boji proti moslimom v severnej Afrike pri Ksar-al-Kebir v roku 1578, cisár Ferdinand I. Habsburský a ďalší.

Mariánska úcta sa cez hnedý karmelitánsky škapuliar rozšírila po celej katolíckej Cirkvi najmä počas pontifikátu pápeža Klementa VIII., ktorý poveril v roku 1600 generála karmelitánskej rehole a ním poverených zástupcov, aby zakladali škapuliarske bratstvá Panny Márie Karmelskej v celej Európe i vo svete.

Viacerí pápeži udelili karmelitánskemu škapuliarskemu bratstvu mnohé plnomocné i neplnomocné odpustky, pápež Sixtus V. v roku 1587 ustanovil pre karmelskú rehoľu špeciálny sviatok a pápež Benedikt XIII. v roku 1726 nariadil, aby sa v celej katolíckej Cirkvi slávil sviatok Panny Márie Karmelskej (ako som spomenul už v úvode) 16. júla. Býva zvykom, že ak sviatok Panny Márie Karmelskej pripadne na pracovný deň, slávi sa sviatok v prvú nedeľu po 16. júli.

Pápež sv. Pius X.

zdroj: wikimedia commons / The Catholic University of America

Zvláštne milosti členov karmelitánskeho škapuliarskeho bratstva

Členovia karmelitánskeho škapuliarskeho bratstva získavajú vďaka škapuliaru veľké milosti. Tým, že ako laici nosievajú škapuliar stávajú sa súčasťou karmelitánskej rehole a duchovne sa s nimi zúčastňujú všetkých modlitieb, pobožností, pôstov a iných duchovných aktivít rehole.

Každý člen karmelitánskeho škapuliarskeho bratstva sa nachádza pod zvláštnou milosťou Matky Božej, ktorá ho chráni pred pozemským i duchovným nebezpečenstvom. Všetci členovia majú možnosť získať mnohonásobné odpustky, o čom hovorí aj šiesta lekcia tradičného kňazského breviára, ktorú potvrdil pápež Pavol V. v roku 1612, kde sa priamo uvádza:

„Preblahoslavená Panna Mária svoju milú rehoľu karmelitánov odmenila mnohým dobrodením nielen tu na zemi, ale ako pobožne veríme, svojim dieťkam, ktoré sú členmi škapuliarskeho karmelitánskeho bratstva aj v Očistci pomáha svojím príhovorom a teší ich svojou materinskou milosťou, aby čo najskôr dosiahli nebeskú vlasť, ak za svojho života zachovávali predpísané modlitby, pôsty a čistotu podľa svojho stavu.“

Panna Mária sv. Šimonovi Stockovi doslova povedala: „Kto v škapuliari zomrie, nezakúsi pekelný oheň.“ Škapuliar, alebo škapuliarová medaila je symbolom, chráni však samotná Panna Mária a jej orodovanie. Kto nosí na sebe škapuliar a žije v milosti posväcujúcej, tomu Panna Mária vyprosí milosť zotrvania v dobrom až do smrti. A ak by niektorý člen bratstva karmelitánskeho škapuliarskeho bratstva predsa len upadol do smrteľného hriechu, Panna Mária ustavičnej pomoci mu vyprosí milosť úprimnej ľútosti.

Podľa katolíckej tradície Panna Mária 70 rokov po zjavení sa sv. Šimonovi Stockovi povedala pápežovi Jánovi XXII. nasledujúce slová:

„Ján, námestník môjho syna, ja som Ti vyprosila vysokú dôstojnosť u svojho Syna. Očakávam od teba slávnostné schválenie karmelskej rehole, ktorá pochádza z môjho vrchu Karmel. Vedz, že ak sa niekto z tejto rehole, alebo z karmelitánskeho škapuliarskeho bratstva rozlúči so životom a pre svoje hriechy príde do Očistca, vtedy ja, ako nežná matka zostúpim do tohto očistného miesta v prvú sobotu po ich smrti. A tých, ktorí tam budú, vyvediem do blažených

príbytkov večného života.“

Pápež Ján XXII. túto výsadu uverejnil v bule *Sacratissimo uti culmine* v roku 1322 a neskôr túto výsadu potvrdil aj pápež Pavol V. vo svojom dekréte z roku 1612, v ktorom uviedol:

„Otom karmelitánom sa dovoľuje kázať, že kresťanský ľud môže veriť v pomoc, ktorej sa dostane dušiam členov karmelitánskej rehole a karmelitánskeho škapuliarskeho bratstva, že totiž Preblahoslavená Panna Mária dušiam tých, ktorí zbožne zomreli a za svojho života nosili škapuliar, zachovávali stavovskú čistotu, modlievali sa malé mariánske hodinky, alebo sa v stredu a v sobotu zdržiavali mäsa, príde v prvú sobotu, deň zasvätený Matke Božej, na pomoc svojím príhovorom a zásluhami.“

Stvárnenie Očistca na obraze španielskeho barokového maliara Alonsa Cana

zdroj: wikimedia commons

Na tomto mieste by som ukončil prvú časť. V tej nasledujúcej, o týždeň, sa dočítate informácie o:

- povinnostiach členov škapuliarskych bratstiev;
- informácie o bielom – trinitárskom škapuliari;
- čiernom – škapuliari Sedembolestnej panny Márie;
- belasom – škapuliari Nepoškvrneného počatia;
- červenom – škapuliari Umučenia Pána;
- informácie o liturgických modlitbách pre prijatie a obliekanie členov škapuliarskeho bratstva;
- informácie o súkromných modlitbách členov škapuliarskeho bratstva.

(Pokračovanie)

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/par-slov-o-skapuliari-skapuliarskom-bratstve-a-skapuliarskych-milostiach-i-cast/>